

Věstník MZd ČR, částka 5/2008

ZPRÁVY A SDĚLENÍ

2.

METODICKÝ NÁVOD K ZAJIŠTĚNÍ JEDNOTNÉHO POSTUPU PŘI OVĚŘOVÁNÍ PODMÍNEK
VZNIKU ONEMOCNĚNÍ PRO ÚČELY POSUZOVÁNÍ NEMOCÍ Z POVOLÁNÍ A OHROŽENÍ
NEMOCÍ Z POVOLÁNÍ

Metodický návod

ZN.: 5091/08-OVZ-34.0.-08.02.08

Ref.: MUDr. Anežka Sixtová

K zajištění odborné pomoci orgánům ochrany veřejného zdraví a jednotného postupu při ověřování podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání a ohrožení nemocí z povolání vydává hlavní hygienik ČR podle §80 odst. 1 písm. a) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

metodický návod k zajištění jednotného postupu při ověřování podmínek vzniku onemocnění
pro účely posuzování nemocí z povolání a ohrožení nemocí z povolání

Krajská hygienická stanice (dále jen KHS) ověřuje podmínky vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání na základě ustanovení §82 odst 2 písm. g) zákona č. 258/2000 Sb., a §2 odst. 3 písm. a) a c) vyhlášky č. 342/1997 Sb., kterou se stanoví postup při uznávání nemocí z povolání a vydává seznam zdravotnických zařízení, která tyto nemoci uznávají, ve znění pozdějších předpisů.*)

Ověření provádí KHS na žádost věcně a místně příslušného pracovně lékařského pracoviště ve smyslu §1 vyhlášky č. 342/1997 Sb. Vzor žádosti je přiložen v příloze.

KHS vypracuje na základě písemné žádosti a provedených šetření, vyjádření, v němž uvede, zda jsou při vykonávání posuzované práce splněny podmínky pro vznik nemoci z povolání, definované v nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání.

Šetření k ověření podmínek vzniku nemoci z povolání (NzP) provádí pracovník s odbornou způsobilostí k výkonu povolání lékaře nebo s odbornou způsobilostí k výkonu povolání odborného pracovníka v ochraně veřejného zdraví nebo s odbornou způsobilostí k výkonu povolání asistenta ochrany veřejného zdraví s praxí minimálně 3 roky v oboru hygiena práce (HP). Jde-li o šetření podmínek vzniku nemocí z povolání přenosných a parazitárních provádí šetření pracovníci z oboru epidemiologie s praxí minimálně 3 roky v oboru ve spolupráci s výše uvedenými pracovníky oboru hygiena práce.

Postup šetření:

1. Šetření podmínek výkonu práce.

Odborný pracovník zjistí na místě u zaměstnavatele, u kterého posuzovaná osoba pracovala naposledy za podmínek, za kterých posuzovaná nemoc z povolání vzniká (viz §366 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů), pracovní zařazení a pracovní podmínky, za kterých posuzovaná osoba danou práci vykonává nebo vykonávala. Ověří míru

expozice posuzované osoby příčinným faktorům uvedeným v žádosti pracovně lékařského pracoviště v období, ve kterém onemocnění mohlo vzniknout a dále ověří pracovní anamnézu posuzovaného, seznámí se se závěry lékařského posudku o zdravotní způsobilosti k posuzované práci vydaného na základě výsledků vstupní nebo periodické lékařské prohlídky a dalšími doporučeními poskytovatele závodní preventivní péče vzhledem k posuzované osobě. K šetření je nutné přizvat posuzovaného zaměstnance. Způsob jakým byl zaměstnanec přizván se zaznamená do spisu.

Do protokolu o provedeném šetření se uvede, zda se posuzovaná osoba šetření účastnila a zda s výsledky šetření souhlasí. Obdobně se musí postupovat při měření prováděném zdravotním ústavem za účelem ověření podmínek vzniku onemocnění. Pokud se posuzovaná osoba nedostaví, zaznamená se tato skutečnost do protokolu o provedeném šetření a následně se jí oznámí dopisem s dodejkou, že může do deseti dnů na KHS nahlédnout do protokolu ze šetření a vyjádřit se k němu.

Obdobně se zaznamenává do protokolu situace, kdy není posuzovaná osoba již zaměstnancem organizace, v níž došlo k jejímu onemocnění, a dále informace o tom, že vedení organizace bývalému zaměstnanci neumožnilo vstup na pracoviště při probíhajícím šetření.

2. Protokol

O šetření pracovních podmínek se na místě vypracuje protokol. Obsah a rozsah protokolu je uveden v [příloze č. 2](#). Při šetření u několika zaměstnavatelů se vypracuje o každém šetření samostatný protokol. Vhodným doplňkem protokolu je videozáznam či fotodokumentace, kterou pořídí odborný pracovník KHS na místě nebo ji poskytne příslušný zdravotní ústav (dále jen ZÚ) po provedeném šetření. Ty mohou sloužit jako jeden z podkladů k vypracování odborného vyjádření. Pokud jsou pořízeny, musí být údaj o jejich provedení zaznamenán do protokolu a jejich popisy musí být součástí vyjádření uvedeného v [příloze č. 3](#). Videozáznam a fotodokumentace podléhají stejným skartačním lhůtám jako spisová dokumentace o ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání (viz vyhláška [č. 385/2006 Sb.](#), o zdravotnické dokumentaci, ve znění pozdějších předpisů). Pokud se odebírají vzorky látek, které přicházejí v úvahu jako příčina onemocnění, musí být vždy řádně vyplněn protokol o odběru za přítomnosti zaměstnavatele a pokud možno též posuzované osoby.

Protokol musí být podepsán všemi účastníky a doplněn o vyjádření posuzované osoby a zaměstnavatele zda souhlasí nebo nesouhlasí s obsahem protokolu se zdůvodněním nesouhlasu

Pokud provedené šetření nebo další dokumentace ověřujícího pracoviště (KHS) neposkytují dostatek podkladů pro posouzení (předchozí výsledky měření, opakovaný výskyt nemocí z povolání pro stejnou diagnózu na pracovišti apod.), požádá KHS písemně příslušný ZÚ o objektivizaci pracovních podmínek měřením a vyšetřením (ve smyslu [§82](#) odst. 2, písm. g) zákona č. 258/2000 Sb.) Součástí žádostí je kopie žádosti pracovně lékařského pracoviště a protokol KHS ze šetření podmínek Náležitosti jsou uvedeny v [příloze č. 4](#). Zaměstnanec ZÚ se vybaví pověřením podle vzoru pověření v [příloze č. 5](#).

Obdobně se postupuje, je-li účelné v souvislosti se šetřením nemoci z povolání provést diagnostická vyšetření přímo na pracovišti posuzované osoby. KHS přizve zdravotnického pracovníka příslušného pracovně lékařského pracoviště, který diagnostická vyšetření provede a rovněž jej vybaví pověřením podle ustanovení [§88](#) odst. 6 zákona č. 258/2000 Sb.

Informace o nutnosti přizvání ZÚ sdělí písemně KHS příslušnému pracovně lékařskému pracovišti a současně mu oznámí prodloužení lhůty pro vydání vyjádření.

Do protokolu o šetření a měření provedeném ZÚ se zaznamená, zda byla při šetření a měření přítomna posuzovaná osoba a zda s průběhem a podmínkami, za kterých byla prováděna měření potřebná k ověření expozice, souhlasí. Pokud se protokol nevypracovává na místě, pořídí se stručný zápis s podpisy a vyjádřením zúčastněných.

Při rozdílných stanoviscích zaměstnavatele a zaměstnance se musí při hodnocení vycházet z průkazných podkladů (normy, výkazy práce, evidence rizikových prací apod.).

Pokud pracovník KHS pověřený šetřením podmínek vzniku NZP zjistí, že nejsou při předmětné práci uplatňována dostatečná opatření k ochraně zdraví zaměstnanců nebo není tato práce zařazena do odpovídající kategorie, zahájí v návaznosti na toto šetření výkon státního zdravotního dozoru. O jeho výsledku sepíše protokol o kontrolním zjištění a dále postupuje podle správního řádu. Ve správním řízení lze podle okolností věci:

- a) zaměstnavateli nařídit k určení příčiny poškození zdraví podle §84 odst. 1 písm. o) zákona č. 258/2000 Sb. určení nebo měření faktorů pracovních podmínek,
- b) uložit zaměstnavateli v souladu s ustanovením §84 odst. 1 písm. s) zákona č. 258/2000 Sb. opatření k omezení rizik plynoucích z fyzikálních, mikroklimatických, chemických nebo biologických faktorů pracovních podmínek, fyzické nebo duševní zátěže a ze souvisejících pracovních podmínek, nebo nařídí změnu opatření přijatých zaměstnavatelem podle zvláštního právního předpisu k ochraně zdraví při práci, dále může rozhodnout podle §37 odst. 6 zákona č. 258/2000 Sb. o změně zařazení práce do příslušné kategorie.

3. Vyjádření KHS

Na základě protokolu a dosavadní dokumentace KHS z výkonu státního zdravotního dozoru u zaměstnavatele např. výsledků dosavadních měření, údajů o dosavadním výskytu nemocí z povolání, zařazení práce do příslušné kategorie, podkladů které k tomu byly použity a posouzení jejich kvality a případně protokolů měření ZÚ, vypracovává KHS vyjádření.

Závěrečné hodnocení provede lékař se specializovanou způsobilostí v oboru pracovní lékařství nebo v oboru hygiena a epidemiologie nebo pracovník s odbornou způsobilostí k výkonu povolání odborného pracovníka v ochraně veřejného zdraví s praxí minimálně 3 roky v oboru hygiena práce, u onemocnění přenosných a parazitárních ve spolupráci s lékařem se specializací v oboru epidemiologie nebo s lékařem oboru epidemiologie se specializací hygiena a epidemiologie.

Náležitosti vyjádření jsou v [příloze č. 3](#). Vyjádření musí vycházet z co nejpřesnějšího a kvantitativními ukazateli podloženého popisu a posouzení míry expozice relevantnímu faktoru. Výsledné hodnocení musí být jednoznačné v souladu se závěry uvedenými v [příloze č. 3](#).

Vyjádření vždy spolu s protokolem o měření, pokud se v souvislosti se šetřením podmínek vzniku daného onemocnění provádělo, odesílá KHS příslušnému žádajícímu pracovnímu lékařskému pracovišti. U kožních a alergických onemocnění je třeba vždy dodat seznam látek a materiálů, s kterými přicházela nebo přichází posuzovaná osoba při výkonu práce do kontaktu, způsob a rozsah její expozice, zabezpečení náležitého zacházení s osobními ochrannými pracovními prostředky a informace o jejich údržbě a o dodržování zásad v péči o kůži posuzovanou osobou (hygiena a kosmetika kůže) v souvislosti s výkonem dané práce.

Tento metodický návod nahrazuje metodický návod ZN.: HEM-340-17.2.04/4463 uveřejněný ve Věstníku MZ č. 11 z listopadu 2004, který se ruší.

MUDr. Michael Vít, Ph.D
hlavní hygienik ČR
a náměstek ministra zdravotnictví

Příloha č. 1

Žádost věcně a místně příslušného střediska nemocí z povolání
o ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování
nemocí z povolání/ ohrožení nemocí z povolání

1. Jméno a příjmení posuzované osoby.
2. Datum narození.
3. Zdravotní pojišťovna, u níž je posuzovaná osoba pojištěna.
4. Místo trvalého pobytu (včetně PSČ).
5. Adresa pro doručení.
6. Telefonický kontakt na posuzovanou osobu.
7. Přesný název a adresa zaměstnavatele, provozovny a pracoviště, IČ zaměstnavatele/ zaměstnavatelů (pokud bylo přiděleno), u kterého má být na základě pracovní anamnézy krajskou hygienickou stanicí ověřeno, zda posuzovaný pracoval za podmínek, za nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl pravděpodobně postižen. U velkých závodů uvést pro lepší orientaci provoz.
8. Profese a pracovní zařazení posuzované osoby.
9. Chronologicky přehled předchozích zaměstnavatelů.
10. Diagnóza(-y) slovně i kódem podle MKN - 10. revize. U onemocnění z jednostranné nadměrné a dlouhodobé zátěže (JNDZ) a vibrací uvádět lateralizaci a dominanci, u alergických onemocnění respiračních a kožních specifikaci podezřelé nebo prokázané noxy.
11. Tělesná výška, tělesná hmotnost, u onemocnění z JNDZ a vibrací dominantní končetina.
12. Faktor(-y), pracovních podmínek, který(-é) na základě klinického nálezu vedl(-y) k vyslovení podezření na nemoc z povolání, jejíž podmínky vzniku mají být ověřovány, kapitola, číslo položky a název nemoci z povolání podle přílohy k nařízení vlády [č. 290/1995 Sb.](#), kterým se stanoví seznam nemocí z povolání.
13. Datum vyšetření, při kterém bylo poprvé verifikováno posuzované onemocnění včetně závažnosti poruchy, pokud ho seznam nemocí z povolání vyžaduje.
14. Jiné důležité požadavky, které by měly být zohledněny ve vyjádření KHS a poznámky určené pro KHS.

Příloha č. 2

Protokol

ze šetření k ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posouzení
nemocí z povolání / ohrožení nemocí z povolání

Posuzovaná osoba:

jméno..... příjmení.....

datum narození.....

místo trvalého pobytu, adresa pro doručení

Posuzovaná osoba je (byl/a) zaměstnancem firmy (adresa, IČ)

1. Datum a místo šetření.
2. Přítomní za KHS, za zaměstnavatele, posuzovaná osoba.
3. Přesný popis pracovního a personálního zařazení v určeném období, zařazení vykonávané práce či prací do kategorie s uvedením všech relevantních faktorů.
4. Závěry lékařských posudků o zdravotní způsobilosti k práci.
5. Expozice relevantním faktorům:
 - a) Podrobný popis práce.
 - b) Faktory relevantní vzhledem k danému onemocnění.

Hodnocení expozice těmito faktory a podklady pro toto hodnocení - výsledky předchozích měření jejich koncentrací resp. intenzit, doba expozice posuzované osoby ve směně a v delším časovém údobí (týden, údobí v průběhu roku, souhrn let), cesty expozice (pokud jsou pro daný faktor významné). U podezření na profesionální kožní onemocnění a alergická onemocnění dýchacích cest musí být v protokolu uveden i seznam všech látek a přípravků, se kterými posuzovaná osoba přicházela nebo přichází v pracovním prostředí do kontaktu, způsob a rozsah její expozice, zabezpečení náležitého zacházení s osobními ochrannými pracovními prostředky a informace o jejich údržbě a o dodržování zásad v péči o kůži posuzovanou osobou v souvislosti s výkonem dané práce. Součástí protokolu u nemocí z přetěžování jsou i údaje o hmotnosti přenášených výrobků a používaných nástrojů a četnost manipulace s nimi, popis pracovní polohy, včetně polohy horních končetin.

- c) Údaje, které charakterizují úroveň zabezpečení ochrany zdraví exponovaných – opatření technická, organizační, používání OOPP a jiná, např. používání ochranných krémů, očkování, režim práce a odpočinku, plnění výkonových norem posuzovanou osobou.
5. Záznam o provedení foto nebo videodokumentace, pokud byla pořízena již při tomto šetření.
6. Podpisy a případná vyjádření k uvedeným skutečnostem všech zúčastněných stran.

Příloha č. 3

Vyjádření KHS

k ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování
nemoci z povolání /ohrožení nemocí z povolání

Na základě požadavku pracovního lékařského pracoviště..... ze dne..... bylo provedeno šetření k ověření podmínek vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání podle §82, odst. 2 písm. g zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Obsah vyjádření:

1. Číslo jednací.
2. Jméno a příjmení, datum narození, místo trvalého pobytu posuzované osoby.
3. Zaměstnavatel/ zaměstnavatelé ve sledovaném období, adresa, IČ.
4. Pracovní zařazení ve sledovaném období.

5. Závěry lékařských posudků o zdravotní způsobilosti k práci.
6. Faktory charakteristické pro práci posuzované osoby.
7. Popis práce či prací, které posuzovaná osoba vykonávala ve sledovaném období s podrobným rozbohem pracovních operací, výsledky hodnocení expozice faktorům relevantním z hlediska daného onemocnění a dalším faktorům pokud odpovídají kritériím pro kategorii druhou a vyšší. Zařazení práce podle těchto faktorů do kategorie. Údaje, které charakterizují úroveň zabezpečení ochrany zdraví exponovaných - opatření technická, organizační, používání OOPP a jiná, např. používání ochranných krémů, očkování, režim práce a odpočinku, plnění výkonových norem postiženým. Uvést výsledky měření, na jejichž základě bylo provedeno hodnocení expozice rozhodujícímu faktoru, pokud jsou dostupné, či jinou dokumentaci a popisy foto nebo videodokumentace, pokud byla pořízena. V případě nemoci z přetížení uvést údaje zpracované zdravotním ústavem, zejména popis pohybů a postavení končetin, popis nástrojů a břemen, počet úkonů za směnu, trvání úkonů, počet pohybů v úkonu, počet pohybů ruky a pod. pokud tyto údaje nejsou uvedeny v protokolu ze šetření a měření provedeného ZÚ, který se, pokud bylo měření provedeno, vždy k vyjádření příkládá.

K prokázání splnění podmínek vzniku nemoci z povolání vyplývajících z nařízení vlády [č. 290/1995 Sb.](#) při výkonu práce a přímé příčinné souvislosti vzniku onemocnění za těchto podmínek je nezbytné objektivními metodami zjistit a zhodnotit míru zátěže jednotlivými faktory pracovních podmínek. Při zániku pracoviště, zrušení konkrétní pracovní činnosti, náhradě strojového parku apod. nemohou pracovníci KHS ověřit podmínky pro uznání nemocí z povolání a tedy objektivně prokázat, že pacient pracoval za podmínek, za nichž šetřené onemocnění jako nemoc z povolání vzniká. Pouze v případě, kdy lze objektivně zhodnotit obdobné pracovní podmínky a toto zhodnocení konfrontovat s podrobným časovým snímkem, se kterým vysloví souhlas zaměstnanec i zaměstnavatel, a výkazy práce daného zaměstnance, lze k průkazu splnění podmínek vzniku nemocí z povolání využít analogii. Každý případ je však třeba posuzovat ad hoc.

8. Formulace závěru:

- a) Šetřením bylo ověřeno, že u pana/í (jméno a příjmení) byly podmínky vzniku nemoci z povolání uvedené v kapitole a položce přílohy k nařízení vlády [č. 290/1995 Sb.](#) kterým se stanoví seznam nemocí z povolání, v období od .. do... u zaměstnavatele (název, identifikace) splněny.
 - b) Šetřením bylo ověřeno, že u pana/í (jméno a příjmení) nebyly podmínky vzniku nemoci z povolání uvedené v kapitole a položce přílohy k nařízení vlády [č. 290/1995 Sb.](#), kterým se stanoví seznam nemocí z povolání, v období od .. do... u zaměstnavatele (název, identifikace) splněny.
 - c) Nelze objektivně prokázat, že práce, kterou pan/í.... (jméno a příjmení) vykonával/a v období od .. do... u zaměstnavatele (název, identifikace) splňuje podmínky pro uznání nemoci z povolání uvedené v kapitole a položce.... přílohy k nařízení vlády [č. 290/1995 Sb.](#), protože...
(lze použít například v případě, kdy pracovní místo bylo zrušeno a nejsou splněny podmínky k tomu, aby bylo možné k hodnocení využít výkon obdobné práce např. u jiného zaměstnavatele)
8. Příloha č. 6 obsahující údaje pro statistiku EUROSTAT. Příkládá se pouze tehdy, když bylo šetřením ověřeno, že podmínky pro přiznání nemoci z povolání byly splněny.

k objektivizaci podmínek vzniku onemocnění pro účely posouzení
nemoci z povolání/ ohrožení nemocí z povolání

1. Jméno příjmení posuzované osoby, u níž je podezření na onemocnění nemocí z povolání.
2. Datum narození.
3. Přesný název a adresa zaměstnavatele, provozovny a pracoviště, IČ zaměstnavatele.
4. Jméno kontaktní osoby v provozovně či na závodě + telefonní číslo na tuto osobu.
5. Pracovní zařazení posuzované osoby.
6. Požadované vyšetření, měření.
7. V příloze kopie protokolu o šetření a kopie žádanky pracovně lékařského pracoviště o šetření.

Příloha č. 5

Krajská hygienická stanice
se sídlem v
Ulice
PSČ místo

Pověření

Pověřuji podle ustanovení §88 odstavce 6 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů ve znění ve znění pozdějších předpisů

pana/paní zaměstnance Zdravotního ústavu
(příslušného pracovně lékařského pracoviště)

se sídlem v provedení

u zaměstnavatele

V dne:

.....
vedoucí odboru ev. vedoucí oddělení
hygieny práce KHS

Příloha č. 6

PŘÍLOHA											
1	K VYJÁDRĚNÍ ORGÁNU PŘÍSLUŠNÉHO K OVĚŘENÍ PODMÍNEK, ZA KTERÝCH MŮŽE VZNIKNOT NEMOC Z POVOLÁNÍ / OHROŽENÍ NEMOCI Z POVOLÁNÍ										
2	ČÁST A.										
3	Číslo hlášení										
4	Rodné číslo pacienta										
5	IČ zaměstnavatele										
6	Místo výkonu práce										
7	Práce, při jejímž výkonu onemocnění vzniklo										
8a	Kategorie práce z hlediska rizikového faktoru rozhodujícího pro vznik předmětného onemocnění										
8b	V případě, že kategorie dosud nebyla formálně určena, uveďte se zařazení faktoru podle míry expozice zjištěné v rámci ověření podmínek vzniku onemocnění.										
9	Noxa, která vyvolala předmětné onemocnění (rizikový faktor)										
10	Kód zdroje expozice										
11	Celková doba práce v riziku příslušné noxy: Rok/y začátku a ukončení expozice:										
12	ČÁST B.										
13	Riziko nákazy potvrzeno na základě a) nalezení kontaktu b) zhodnocení epidemiologické situace na pracovišti a mimopracovní expozice										
14	U tropických nemocí a nemocí získaných v zahraničí Preventivní očkování a) provedeno kompletně, dokončeno v roce b) provedeno částečně, počet dávek v roce c) neprovedeno d) neexistuje Profylaktická léčba a) provedena, druh léku b) nedokončena c) neexistuje										
15	U infekčních onemocnění, u nichž existuje preventivní očkování a) provedeno kompletně, dokončeno v roce b) provedeno částečně, počet dávek v roce c) neprovedeno										
16	Datum vyhotovení: <table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table> Jmenovka a podpis Razítko ověřujícího orgánu										

* Nehodící se škrtněte

Pokyny pro vyplňování formuláře: *Příloha k vyjádření orgánu příslušného k ověření podmínek, za kterých může vzniknout nemoc z povolání/ohrožení nemocí z povolání*

Řádek č. 1

Jestliže orgán, který je příslušný k ověření, zda byly splněny podmínky, za kterých může vzniknout nemoc z povolání, resp. ohrožení nemocí z povolání (dále „ověřující pracoviště“), dospěje ke kladnému závěru, připojí ke svému vyjádření tuto Přílohu vyplněnou v příslušných oddílech. Jestliže onemocnění bylo uznáno za nemoc z povolání, resp. ohrožení nemocí z povolání, středisko nemocí z povolání Přílohu doplní v příslušných oddílech a zašle ji spolu s formulářem „Hlášení o uznání“ do Národního registru nemocí z povolání při Státním zdravotním ústavu v Praze.

Řádek č. 2 **Část A.**

Část A se vyplňuje ve všech případech.

Řádek č. 3: **Číslo hlášení**

Doplňuje středisko nemocí z povolání v případě uznání nemoci z povolání, resp. ohrožení nemocí z povolání. Číslo na formuláři hlášení o uznání nemoci z povolání/ohrožení nemocí z povolání a na doprovodné Příloze je stejné. Pod tímto číslem jsou data o případu předávána do systému EUROSTAT/EODS.

Řádek č. 4: **Rodné číslo pacienta**

Vyplňuje ověřující pracoviště

Řádek č. 5: **IČ zaměstnavatele**

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvede se osmimístné identifikační číslo zaměstnavatele podle Registru ekonomických subjektů Českého statistického úřadu.

Řádek č. 6: **Místo výkonu práce**

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvádí se adresa pracoviště, kde byla práce vykonávána, nikoliv sídla ústředí firmy. V případech, kdy se práce vykonává na různých místech republiky (montéři apod.) se do řádku č. 6 Přílohy doporučuje vyplnit „území ČR“. U onemocnění vzniklých při práci v zahraničí se uvádí země, ve které k onemocnění došlo.

Řádek č. 7: **Práce, při jejímž výkonu onemocnění vzniklo**

Vyplňuje ověřující pracoviště. Pro účely hlášení do NRNP se prací rozumí činnost, kterou pacient vykonával (i když nebyla jeho povoláním) a která je v příčinné souvislosti s předmětnou nemocí z povolání. Uvede se podrobně konkrétní druh práce (pracovní činnosti) – např. řidič sanitky, dělník v chemické výrobě (čeho), dělník při obsluze (jakého) zařízení, lékař (jakého) oddělení, učitelka v mateřské škole apod.

Řádek č. 8a: **Kategorie práce z hlediska rizikového faktoru rozhodujícího pro vznik předmětného onemocnění**

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvede se kategorie práce stanovená podle míry výskytu a rizikovosti toho faktoru práce, který byl rozhodující pro vznik hlášené nemoci z povolání, resp. ohrožení nemocí z povolání. Tato kategorie nemusí být totožná s výslednou kategorií práce, kterou postižený vykonával. Příklad: Dělník pracoval v riziku hluku a vibrací. S ohledem na riziko hluku odpovídá práce kategorii 3, s ohledem na riziko vibrací kategorii 4, tedy výsledná kategorie práce je 4. Jestliže dělník onemocněl poruchou sluchu z hluku, do Přílohy se vyplní kategorie 3, jestliže utrpěl poškození z vibrací, vyplní se kategorie 4. Vychází se ze stavu v době ověřování

podmínek vzniku nemoci z povolání.

Řádek č. 8b: Kategorie faktoru dosud nebyla formálně určena

Vyplňuje ověřující pracoviště. V případě, že kategorie práce dosud nebyla formálně určena, uvede se předběžné zařazení příslušného faktoru podle míry rizikovosti tohoto faktoru zjištěné v rámci ověření podmínek vzniku NZP.

Řádek č. 9: Noxa, která vyvolala předmětné onemocnění (rizikový faktor)

Vyplňuje ověřující pracoviště. Zde se uvede podrobný slovní název vyvolávající (etiologické) noxy např. toluen, vibrace, přetěžování, hlasová zátěž apod.

Řádek č. 10: Kód zdroje expozice

Vyplňuje ověřující pracoviště podle číselníku EUROSTAT/EODS. Kód označuje průmyslový produkt apod., který je zdrojem expozice noxe, jež byla slovně charakterizována na řádku 9. Např. pro toluen: B48 – „rozpuštědla“. Pozn: Číselník předepsaný Eurostatem je konstruován velmi nevyváženě. Většina kategorií zdroje expozice se vztahuje k chemickým látkám. Jestliže v případě konkrétního pacienta nelze pro danou vyvolávající noxu najít odpovídající kód (např. některé fyzikální faktory), použije se kód sběrné kategorie „X99 – jiné zdroje expozice“.

Řádek č. 11: Celková doba práce v riziku příslušné noxy

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvede se celková doba práce v riziku příslušné noxy či faktoru (roky-měsíce-dny) a roky začátku a ukončení této práce (např. 1987 – 1999). Měsíce, resp. dny expozice se uvádí pouze v případě, když trvání expozice bylo kratší než 1 rok. U infekčních onemocnění se uvádí doba zaměstnání na příslušném pracovišti, nikoliv inkubační doba předmětného onemocnění. Pokud v době ověřování podmínek vzniku nemoci byl pacient v dlouhodobé pracovní neschopnosti, doporučuje se počítat délku expozice jen do doby počátku této pracovní neschopnosti.

Řádek č. 12: Část B

Část B. se vyplňuje pouze u onemocnění hlášených podle kapitoly V. Seznamu nemocí z povolání (nemoci přenosné a parazitární).

Řádek č. 13: Potvrzení rizika nákazy

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvede se, zda byl prokázán kontakt pacienta s konkrétním zdrojem nákazy, nebo zda riziko nákazy bylo prokázáno na podkladě zhodnocení epidemiologické situace na pracovišti a mimopracovní expozice.

Řádek č. 14: Tropické nemoci a nemoci získané v zahraničí

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvádí se údaj o preventivním očkování, resp. o případné profylaktické léčbě.

Řádek č. 15: Infekční nemoci, u nichž existuje preventivní očkování

Vyplňuje ověřující pracoviště. Uvede se údaj o absolvování preventivního očkování, pokud se u daného onemocnění provádí, jako např. u klíšťové meningoencefalitidy, HAV, HVB, spalniček, zarděnek atd.

Řádek č. 16: Razítko orgánu příslušného k ověření podmínek, za nichž vzniká nemoc z povolání, jmenovka, podpis a datum vyhotovení hlášení.

Příloha č. 7

Číselník kategorií zdrojů profesionální expozice

Podle: Classification of the causal agents of the occupational diseases

EUROSTAT/EODS 3/2000/E/No.18

A02 Lepidla, tmely
A03 Hnací plyny pro aerosoly
A11 Komplexotvorná činidla
A18 Výbušniny
A19 Hnojiva
A28 Aditiva do paliv
A36 Prostředky k odorizaci
A37 Oxidační činidla
A38 Zemědělské pesticidy
A40 Činidla k úpravě pH
A43 Regulátory technologických procesů
A44 Redukční činidla
A46 Polovodiče
A54 Činidla ke svařování a pájení
B01 Absorbenty a adsorbenty
B04 Antikondenzační prostředky
B05 Prostředky proti zamrzání
B06 Prostředky proti obtahování a adhezi v polygrafii
B07 Antistatické prostředky
B08 Bělící prostředky
B10 Barvicí prostředky
B12 Elektrovodivá činidla
B14 Antikorozní prostředky
B15 Kosmetické prostředky
B16 Činidla k zachycování prachu
B17 Pokovovací činidla
B20 Plniva
B21 Fixativa
B23 Flotační činidla
B25 Pěnidla
B27 Paliva

B29 Teplonosná media
B30 Hydraulické kapaliny a jejich aditiva
B31 Impregnační materiály
B32 Izolační materiály
B33 Meziprodukty
B34 Laboratorní chemikálie
B35 Mazadla a jejich aditiva
B41 Léčiva
B42 Fotochemikálie
B45 Činidla pro reprografii
B47 Změkčovadla
B48 Rozpouštědla
B49 Stabilizátory
B50 Povrchově aktivní činidla (tenzory)
B51 Koželužská činidla
B52 Činidla k úpravě viskozity
B53 Vulkanizační činidla
C09 Čisticí/mycí prostředky
C13 Stavební materiály
C22 Retardandy a hasící prostředky
C24 Tavidla pro odlévání a slévání
C26 Potravinářská ochucovadla a aditiva
C39 Nezemědělské pesticidy a konzervační látky
D56 Řezné kapaliny
D57 Činidla k roztírání
D58 Brusiva
D59 Barvy, laky a politury
D60 Radioaktivní činidla
D61 Prostředky k úpravě povrchů
D62 Komponenty pro elektroniku
E55 Užitková zvířata
E56 Volně žijící zvířata
E57 Výrobky živočišného původu
E58 Odpady živočišného původu

- E59 Odpadní vody
- E60 Špičaté nebo ostré zdravotnické materiály
- E61 Křehké zdravotnické materiály
- E62 Ostatní lékařské materiály a nástroje
- E63 Výrobky pro bakteriologické či biologické laboratoře
- E64 Krev a ostatní lidské tekutiny
- E65 Ostatní lidské tkáně
- E66 Nemocný člověk
- X99 Jiné zdroje expozice

*) Podmínky vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání u vojáků a občanských zaměstnanců ve smyslu [§1](#) odst. 2 vyhlášky č. 342/1997 Sb., ověřuje na základě ustanovení [§4](#) odst. 1 této vyhlášky orgán hygienické služby Ministerstva obrany na žádost vojenského pracovně lékařského pracoviště. U onemocnění, které mohlo vzniknout v souvislosti s prací s ionizujícím zářením nebo radioaktivními látkami ověřuje podmínky vzniku onemocnění, ve smyslu [§2](#) odst. 3 písm. b), též vyhlášky lékař Státního úřadu pro jadernou bezpečnost. Orgány zde uvedené mohou tento metodický návod přiměřeně využít ke své potřebě.